אדרבה דם הוה ליה לרבויי בו'. ומימה ללא תסיג פיגול דלמא וקומץ לא מיחייב עלייהו משום פיגול כלמתרץ בהקומץ זוטא (לעיל דף יד.). לתיובתו מתירין ניהו אבל מכריס מייחיב עלייהו משום פיגול: **נפסל** בשקיעת החמה כמותה. כרבי מי שהיה טמא (פסחים ד' לד.). למתרץ דמשקיעת החמה עד לאחר הכוכבים ד' מילין לר' יהודה הקטן ר"ת דבקוף כמה מלילין (שבת דף לה.). מ[משמע מז] ללרבי יהודה דמשקיעת החמה עד [ט] הלילה שני מלקי מיל ותירץ ר"ת דמשקיעת החמה משמע קוף שקיעת החמה שבכר שקיעה החמה לבל משקיעת החמה משמע מתחילת שקיעה מדע מדלמרי' (שבת דף כח:). גבי נר מצוה מצוותה משמשקיעת החמה ומי בתחילת שקיעה עדיין הוא יום גדול והוה שרגא בטיהרא ולפיכך שקיעת החמה נמי דהכא גבי דם בתחילת שקיעה מיירי ומיתה טפי משום דלמרינן בקוף שקיעה מקומן (זבחים דף נ.). מנין לדם שנפסל בשקיעת החמה שנאמר ביום הקריבו את זבחו בלילה לכתיב ביום לזותו [י] כתב זאת התורה לעולה ולמנחה וגו' [יא] אבל אבברי עולה תורתו להקריב כל הלילה כדלמרינן בהאי פירקין (דף כו:) מנלן [יב] מבא השמש כלומר לאחר בא השמש ומקטירין כל הלילה: **קרבן.** נפש כי תקריב קרבן מנחה וגו': **שני גורין.** שני בקטיעת גדולות: **וכן חוף לומר.** לעיל קרבן מקרו. ולהכי נקט שני גזרין [יג] כדילפינן מקרבי פרק שלישי דמסכת יומא (דף נב.) [יד]: **לדברי רבי.** דמקיש עשיר ולהלרין הבשה כמנחה טעונין קמיצה כמנחה והמתנדב שני גזרין יביא עשיר מחטים להמיקון: **דם מעל מנחתך נפקא.** ותרי מיעוטי למה לי ניתמ קרבן כלל מעל מנחתך פרט כל קרבן ונכל וכלל [טו] לא תסיר בחרי ולא תוסיף לו מוהב ולא דם לחין מחרים בחין לו מוהב דהשתא ליכא למיפרך מי מה יא] מנחה שמתרמת לף כל כו' לחם כן [טז] דמדרשים בנכל דמחרים בחין מוהב לה בל הנך ובנכל דמתיר מרבית דם לף בל למעוטי מאי בשלמא למאי דהוה לליך מלעתין מעיקרא [יב] כ(ולעיל ג) לחף בל הוה ממעטו נמי עשים [יג] הוה מצי למיפרך דנרבי(ט) בנכל דמחרים בחין מוהב בל הנך ובנכל דמתיר מרבית לה [יז](ונרבי דם בנכל דמתיר) ולף בל למעוטי דבשה פלוגתא היא דרבן גמליאל ור' יהושע דר' יהושע אמר ילד ולרבן גמליאל לף ילד וכי תימא לליכתריך משום דקי"ל הלכה כרבן גמליאל בלילה כי היכי דאין חייבין עליו משום פיגול ונותר כדאמרינן בסוף כל הבשר (חולין דף קח.) הרי עשים ולבונה דאין חייבין עליהן משום נותר לרבי שמעון ואפילו הכי מיפסלי בלילה כשקדמו בכלי שרת וכי תימא משום דלילפינן מדם דלמא שאני דם דמתיר ולפי מה שמפרש רבינו תם דמיירי בתחילת שקיעה ניחא וכן משמע בפ' מי שהיה טמא (פסחים דף נג:) דשמיטה לאוהיה לאוהיה מתחילת שקיעה גבי מי שהיה בדרך רחוקה דקאמר התם לאחר שקיעת החמה ולא תאיר לו מוהב ולא דם לאין מחרים בחין לו מוהב דהשתא ליכא למיפרך מי מה יא] מנחה שמתרמת לף כל בו' לחם כן (ה) דמדרשים בנכל דמחרים בחין מוהב לה בל הנך ובנכל דמתיר מרבית דם לף בל למעוטי מאי בשלמא למאי דהוה לליך מלעתין מעיקרא [יב] כ(ולעיל ג) לחף בל הוה ממעטו נמי עשים [יג] הוה מצי למיפרך דנרבי(ט) בנכל דמחרים בחין מוהב בל הנך ובנכל דמתיר מרבית דם לף [יז](ונרבי דם בנכל דמתיר) ולף בל למעוטי דבשה פלוגתא היא דרבן גמליאל ור' יהושע דר' יהושע אמר ילד ולרבן גמליאל לף ילד וכי תימא משום דלילפינן מדם דלמא שאני דם דמתיר ולפי מה שמפרש רבינו תם דמיירי בתחילת שקיעה ניחא וכן משמע בפ' מי שהיה טמא (פסחים דף נג:) דשמיטה לאוהיה לאוהיה מתחילת שקיעה גבי מי שהיה בדרך רחוקה דקאמר התם לאחר שקיעת החמה ולא תאיר לו מוהב ולא דם לאין מחרים בחין לו מוהב: **נ[נסכים.** [טז] אין מחרים בחין לו מוהב: למעיל

אדרבה דם הוה ליה לרבויי שבן מתיר כמותה הנך נפישן [ו] נפסל בשקיעת החמה כמותה הנך נפישן אמר מר שומע אני אפילו עצים ודם שנקראו קרבן [ו] מאן שמעת ליה דאמר עצים איקרי קרבן [ב] רבי לרבי מבעיא [ג] בעו מלח [ד]דתניא קרבן [ד](מנחה) מלמד [א]שמתנדבין עצים וכמה שני גזרין וכן הוא אומר [ו]והגורלות הפלנו על קרבן העצים [ז]רבי [ז] אמר עצים קרבן מנחה הן וטעונין הגשה [ח]ואמר רבא לדברי רבי עצים טעונין קמיצה וא"ר פפא לדברי רבי עצים צריכין עצים שמי מיכן עצים ואלא קרא למעוטי מאי אי למעוטי דם מעל מנחתך נפקא אפיק

קרבן כלל מעל מנחתך פרט כל קרבן מזוב וכלל [י] לף כל שתחרים בחין לו מוהב ולא דם לאין מחרים בחין לו מוהב דהשתא ליכא למיפרך מי מה יא] מנחה שמתרמת לף כל בו' לחם כן (ה) דמדרשים בנכל דמחרים בחין מוהב לה בל הנך ובנכל דמתיר מרבית דם לף בל למעוטי מאי בשלמא למאי דהוה לליך מלעתין מעיקרא [יב] כ(ולעיל ג) לחף בל הוה ממעטו נמי עשים [יג] הוה מצי למיפרך דנרבי(ט) בנכל דמחרים בחין מוהב בל הנך ובנכל דמתיר מרבית דם לף [יז](ונרבי דם בנכל דמתיר) ולף בל למעוטי דבשה פלוגתא היא דרבן גמליאל ור' יהושע דר' יהושע אמר ילד ולרבן גמליאל לף ילד וכי תימא משום דלילפינן מדם דלמא שאני דם דמתיר ולפי מה שמפרש רבינו תם דמיירי בתחילת שקיעה ניחא וכן משמע בפ' מי שהיה טמא (פסחים דף נג:) דשמיטה לאוהיה לאוהיה מתחילת שקיעה גבי מי שהיה בדרך רחוקה דקאמר התם לאחר שקיעת החמה ולא תאיר לו מוהב ולא דם לאין מחרים בחין לו מוהב: **נ[נסכים.** [טז] אין מחרים בחין לו מוהב: למעיל

דם נפסל בשקיעת החמה. לתיובו רלוי לזרוק בלילה לכתיב ביום לזותו [י] כתב זאת התורה לעולה ולמנחה וגו' [יא] אבל אבברי עולה תורתו להקריב כל הלילה כדלמרינן בהאי פירקין (דף כו:) מנלן [יב] מבא השמש כלומר לאחר בא השמש ומקטירין כל הלילה: **קרבן.** נפש כי תקריב קרבן מנחה וגו': **שני גורין.** שני בקטיעת גדולות: **וכן חוף לומר.** לעיל קרבן מקרו. ולהכי נקט שני גזרין [יג] כדילפינן מקרבי פרק שלישי דמסכת יומא (דף נב.) [יד]: **לדברי רבי.** דמקיש עשיר ולהלרין הבשה כמנחה טעונין קמיצה כמנחה והמתנדב שני גזרין יביא עשיר מחטים להמיקון: **דם מעל מנחתך נפקא.** ותרי מיעוטי למה לי ניתמ קרבן כלל מעל מנחתך פרט כל קרבן מזוב וכלל [י] לף כל שתחרים בחין לו מוהב ולא דם לאין מחרים בחין לו מוהב דהשתא ליכא למיפרך מי מה יא] מנחה שמתרמת לף כל בו' לחם כן (ה) דמדרשים בנכל דמחרים בחין מוהב לה בל הנך ובנכל דמתיר מרבית דם לף בל למעוטי מאי בשלמא למאי דהוה לליך מלעתין מעיקרא [יב] כ(ולעיל ג) לחף בל הוה ממעטו נמי עשים [יג] הוה מצי למיפרך דנרבי(ט) בנכל דמחרים בחין מוהב בל הנך ובנכל דמתיר מרבית דם לף [יז](ונרבי דם בנכל דמתיר) ולף בל למעוטי דבשה פלוגתא היא דרבן גמליאל ור' יהושע דר' יהושע אמר ילד ולרבן גמליאל לף ילד וכי תימא משום דלילפינן מדם דלמא שאני דם דמתיר ולפי מה שמפרש רבינו תם דמיירי בתחילת שקיעה ניחא וכן משמע בפ' מי שהיה טמא (פסחים דף נג:) דשמיטה לאוהיה לאוהיה מתחילת שקיעה גבי מי שהיה בדרך רחוקה דקאמר התם לאחר שקיעת החמה ולא תאיר לו מוהב ולא דם לאין מחרים בחין לו מוהב: **נ[נסכים.** [טז] אין מחרים בחין לו מוהב: למעיל

שקיעת החמה כמותה. לתיובתו מתירין ניהו אבל מכריס מייחיב עלייהו משום פיגול ונותר כדאמרינן בסוף כל הבשר (חולין דף קח.) הרי עשים ולבונה דאין חייבין עליהן משום נותר לרבי שמעון ואפילו הכי מיפסלי בלילה כשקדמו בכלי שרת וכי תימא משום דלילפינן מדם דלמא שאני דם דמתיר ולפי מה שמפרש רבינו תם דמיירי בתחילת שקיעה ניחא וכן משמע בפ' מי שהיה טמא (פסחים דף נג:) דשמיטה לאוהיה לאוהיה מתחילת שקיעה גבי מי שהיה בדרך רחוקה דקאמר התם לאחר שקיעת החמה ולא תאיר לו מוהב ולא דם לאין מחרים בחין לו מוהב: **נ[נסכים.** [טז] אין מחרים בחין לו מוהב: למעיל

יד א מי' פט"ז מהל' מעה"ק הלכה יג:

שיטה מקובצת

ב) מאן שמעת ליה כר' (כדקתני) [דתניא] קרבן מלמד שמתנדבין עצים רבי כר' ריש לה קדושת הגוף דאילו רבנן אין לה קדושת הגוף ויכול לפדותה אבל לרבי הוי קדושת הגוף ממש כמו מנחה. גליון: ג) רבי עיין תוס' לקמן (דף פ"ה ע"ב): ד) מבבא בעיא: ד) רבי אומר עצים קרבן הן ותיבה מנחה נמחק: ה) וגומר וגם תיבה דם נמחק: ו) כתיב: ז) גזרין משום דחשיבי שראויין למזבח למערכה דלאחר שהיתה המערכה סדורה הי' נותנים עליה ב' גזרי עצים: ח) ימא הס"ד ומה"ד טעונים הגשה כמנחה: ט) דמקיש עצים למנחה הס"ד ואח"כ מה"ד קמיצה המתנדב שני גזירין מבקע מלא קומצו קסמים דקים ונותן על המערכה ואח"כ נותן טעונים עצים והמתנדב: י) וכלל מה הפרט שאחרים באים לה חובה אף: יא) מנחה מיוחדת שמתרמת: יב) תיבות ואף על גב נמחק: יג) עצים דהוה מצי למיפרך דנרבי הנך בצד אחרים באים חובה להן ותיבות כל הנך ובצד דמתיר מרבית לדם נמחק: יד) מאי הס"ד ומה"ד קרא למאי אתא מנחה: טו) נסכים נסכי יין אין: טז) דלרבי יהודה. ע"ר בתוס' זבחים (דף ג"ר ע"א): יז) משום. (תוס') זבחים (דף ג"ר ע"א [דף פג.]): יח) וא"ת מנ"ל לרבא דרבי ותיבות מאי שנא ליתא שם: יט) דאינן נקמצות וי"ל דאין לך מנחת נדבה של ישראל שאינה נקמצת. מהר"פ: כ) וה"ה כמו כן נימא בעצים לרבי ותיבות כאן עצים נמחק:

תורה אור השלם

ו. וְהַגּוֹרָלוֹת הִפַּלְנוּ עַל
קָרְבַּן הָעֵצִים הַכֹּהֲנִים
וְהַלְוִיִּם וְהָעָם לְהָבִיא לְבֵית
אֱלֹהֵינוּ לְבֵית אֲבֹתֵינוּ
לְעִתִּים מְזֻמָּנִים שָׁנָה בְּשָׁנָה
לִבְעֹר עַל מִזְבַּח יְיָ אֱלֹהֵינוּ
כַּכָּתוּב בְּתוֹרָה:

נחמיה י' לה

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה דם מעל וכו' לפם כן דמדמרבית בנל דהם ג"כ ונרבי דם וכו' למעוטו מאי א"כ קרלי למאי:

מוסף רש"י

קרבן. נפש כי תקריב קרבן מנחה (ויקרל ג). וכן הוא אומר. דעניס לירקוי קרבן ושטוניו הגשה. בקרן דרומית מערבית כמנחה עצים טעונין קמיצה. שמקבץ לעניס דקין עד שיטול מהם מלא קומלו עלים. שהמתנדב מהם טעונין עניס להקטיר בעניי הקדש כמלר קרבנות (להלן קו:). שיקח מן העניס מעט בקומלו ויקריב ממלא, דהיינו מלא קומלו כמו שמר שטעונין מלח והשאר נמי קמיצה עצים. אותן עניס טעונין עניס שמריס להקריב עליהן כמו שמר בקרבן (מעילה יט:).